

Štampa vsak teden
za vsake 6 pošiljke
vred 10 v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za leto leta K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Narodna se pošilja
oprediva v tiskarni
na Cirila, kjer se
odklopi list. K. List se
pošilja do odpora.

Podobni listi, ki
so v državi do-
voljeni, ki imajo po-
sredstvo naročnice.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Prejemnik listi dobi
se v tiskarni in po
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 b.

Recepti se ne vr-
šajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznako se plačuje
od navadne vrednote,
če se natimno enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Iskazati se sprejemajo
do medu opoludne.

Štev. 32.

V Mariboru, dne 11. avgusta 1904.

Tečaj XXXVIII.

Letošnja suša.

Niti najmanjšega oblaka ni bilo videti na sinjem nebu, hladilni vetriči so izostali, solnce je kakor za stavo sipalo vroče žarke na zemljo, vročina je bila neznosna kakor v jutrovih deželah. In kot nevarna tovarišica neprestane vročine zavlada je vsepovsodi huda suša. Občutljivi, naravnost strašni so nasledki te suše po Spod. Štajerskem. Slaba letina, in v zvezi z njo beda, glad in lakota nam pretijo.

Travniki bi morali dati kmalo otavo, a so se posušili, ali pa bo košnja nenavadno slaba. Po mnogih krajih je bilo po povodnjih uničeno tudi seno, in sedaj stoje kmetje pred vprašanjem, kako bodo krmili živino. Prodati živine ne kaže, če ni velika sila, kajti cena živini je že začela padati, in čim bolj bi silili kmetje z živino, tembolj bi padala cena živini. Spodnjeavstrijski kmetjski listi nasvetujejo kmetom, naj si pomagajo z nakupovanjem umetnih živil. Zadruga bodo posredovale pri nakupovanju.

Vinogradom je ljubila vročina, a nesreča je, da so druge uime po nekod že ugonobile up na bogato trgatav.

Sadje je zaostalo v rasti ter ostalo drobno. Mnogo pa ga je tudi popadalo. Cena ranemu sadju je zelo velika. V mariborski okolici velja štrtinjak po 20 gl. Kmetje naj letos nikjer ne popuščajo s cenami, kajti denar bodo krvavo potrebovali.

Koruza se ni mogla razviti, storžci se na marsikateri bilki niti pokazali niso. Krompir tudi ni mogel rasti in cena mu je

poskočila kvišku kakor že dolgo ne. Zadnje soboto se je prodajala merica krompirja na mariborskem trgu tudi že po 80 vinarjev. Zelje ni moglo rasti, a upajmo, da si še opomore.

Ajde po mnogih krajih niti sejali niso, ampak pustili praho. Kjer so jo sejali, je ostala pritična in ne bo obrodila.

Za repo je še prišel dež ravno v zadnjem trenutku prav. Dal Bog, da bi že vreme dobro služilo.

Letos bo torej, ker je bila po celi srednji Evropi tako huda suša, gotovo draginja. Ob draginji je za kmeta glavno pravilo: 1. Glej, da boš imel vsaj za silo čez zimo in spomlad živeža, da ti vsaj ne bo treba kupovati. 2. Glej, da boš imel reči na prodaj, po katerih se največ povprašuje in katerim raste cena. 3. Premisli dobro, kako se ti je ravhati v posameznih zadevah, da ne boš imel skode.

V ponedeljek, dne 8. avgusta je začel padati dež. Vse se ga je razveselilo in hvallilo Boga za ta dar. Tudi v torek je deževalo prav tiho in mirno. Da bi ta dež prinesel blagoslov našemu kmetu!

Pevska slavnost v Mariboru.

Slovensko pevsko društvo se je zadnja leta vzbudilo iz spanja ter s prirejanjem pevskih slavnosti zopet zadošča svojim dolžnostim. In že se kaže med občinstvom zopet nekdanja naklonjenost društvu. Pevske slavnosti se prav dobro obiskujejo. Nekdaj so

bile prireditve ptujskega pevskega društva zares najodličnejše slovenske slavnosti, pravi prazniki za slovensko ljudstvo. Nekdanji časi se vračajo! To je pokazala tudi zadnja slavnost v Mariboru, dne 7. avg. t. l. Da bi sedanji odbor ne opešal, ampak vrl napredoval!

Predno poročamo, kako se je vršila zadnja pevska slavnost v Mariboru, naj še izrečemo tudi misel, ki se je slišala med večaki ob priliki te slavnosti. Pevsko društvo v Ptuj je stremilo sedaj po tem, da ob svojih slavnostih nudi poslušalstvu vedno kaj novega in umetnega. In ravno vsled tega ni imelo vsakokrat sreče pri slavnostih. Saj tudi drugače ni mogoče, če pomislimo, da pri takih slavnostih nastopajo moči, ki pridejo iz vseh strani slovenskega sveta, in katere edino ena vaja skuša strniti v enoto in harmonijo. Zato pa bi naj društvo stavilo lahke, tudi narodne skladbe na dnevni red, a izvajanje težkih umetnih točk prepustilo posameznim pevskim društvom, ki prihajajo k slavnostim. In nastopi takih društev bi se naj postavili na program, da bi jim ne trebalo nastopati še le, ko je že splošen trušč in se za fineso pevskih predavanj premnogi več ne brigajo!

Mogočna trobojnica z Narodnega doma je pozdravljala zadnje nedelje slovenske goste, ki so prihajali k pevski slavnosti. Pripravljalni odbor je sprejemal na kolodvoru in pa v veži Narodnega doma. Narodne dame so okrasile goste s šopki. V imenu »Glasbene Matic« se je g. prof. Stritov iskreno zahvalil za ljubeznjiv sprejem.

Listek.

Skoke pri Mariboru.

(Napisal **Gabr. Majcen** po svojem predavanju v Skokah dne 10. julija 1904, prirejenem po „Zgodovini društva“ za Spodnji Štajer.)

(Konec.)

Kakor je iz teh knjig posneti, je na Skokah po letu 1686 bilo razmeroma malo srbskih posestnikov, zato pa več slovenskih. H krstu so pošiljali oziroma botrovali so: 1687 Skok (slovenska nazivka za uskoka), Šteflič, 1689 Smuk, Vogrišek, od 1690 naprej Weber, Šuster, Reich, Knechtl, Kokl, Kokol, Paulin, Tarkuš, Špurej, Goričan, Ulaz (to ime zopet spominja na Srba), Čander, Glaser, 1724 Meslinovič; odslej naprej poleg Slovencev Pleterski, Meslinič, Petričič, Jakopič, Šiberlič; največkrat pa se kot botra imenujeta rodbini Meslinovič (tudi Maslinovič, kar je gotovo le nekdanje Mislinovič) in Pleterski. Čim dalje dol, tem redkeja so srbska imena in tem navadnejša slovenska.

Iz poročil, ki jih imamo o dobi po l. 1587, je sklepati, da so Srbi že pred l. 1664 jeli zapuščati Skoke in da so se polagoma do malih ostankov izselili. Koliko let pred l. 1664 se je ta izselivni proces začel, se pa ne da dognati, ker se ne ve, kedaj in od koga je

Sigerstorff »Usgoeken-Hoff« kupil. Gotovo je le, da se je srbska naselbina jela krčiti med 1587 in 1664, brčkone pa že okoli 1600. Potemtakem so Srbi v polnem številu na Skokah bivali le kakih 50 let.

Drugo vprašanje je: na kak način so Srbi ostavili Skoke? Ali so posestva radovoljno prodali, ali pa jih je cesar nazadnje vendar prestavil kam drugam ter Skoke zamenil z večjim zemljiščem?

V tem zadnjem slučaju bi dežela štajerska bila vzela zemljišče nazaj, cesar pa mu ob enem odtegnil svoboščino vsakoršnega davka, tudi bi bili Skoke zapustili vsi Srbi do zadnjega. To pa se, kakor vemo, ni zgodilo. Sigerstorff je Pleterski »Usgoeken-Hoff« prodal s svoboščinami vred in Srbi so Skoke zapuščali polagoma. Tudi bi se bile, če bi Srbe bil cesar prestavil, v Gradcu ali sploh v kakem vladnem arhivu ohranile kake listine. Takih pa ni. Zato smemo sklepati, da so Srbi drug za drugim svoja posestva prodali, hoteč si iskati boljših domov. Sicer pa jim je, če cesarju ni bilo mogoče, dati jim rodovitnejših in večjih zemljišč, kazalo najbolje, posestva v Skokah prodati; bila so namreč radi svoboščin, ki so bile združene z zemljiščem, ne pa z osebno lastnikovo, in se torej tudi z

zemljiščem vred smele prodati, mnogo vredna, tako da so se dale za nja izkupiti lepe svote.

Ostali pa so v Skokah brčkone le tisti Srbi, ki se jim je iz tega ali onega vzroka godilo bolje, ki jih torej niso razmere primorale, iti dalje. Dokaz za to mi je Mislinovič, tolikratni boter; tudi dandanes so na to mesto pač najraje zbirajo ugledni in imovitejši ljudje.

Kam so se pa odhajajoči Srbi obrnili? Brčkone nazaj v Granico, kjer so se med rojaki izgubili; le tako je mogoče, da so njih sledovi izginili popolnoma.

To torej o dobi, v kateri so Srbi v polnem številu bivali na Skokah. Kako pa se je godilo Skokam nadalje? Naravno je, da ni vsak zmed srbskih 6 posestnikov, ki je svojo lastnino v kup ponujal, našel kupca za vseh 50 oralov, ampak zemljišča so se morala razkosavati; sicer bi tudi kratne knjige ne mogle pričati o tolikih posestnikih. Danes imajo Skoke poleg »Usgoeken-Hoffa« (skoškega dvora), ki je še najbolje ohranil prvotni obseg, 12 kmetij, katerih meri vsaka okoli 20—25 oralov, in 2 »četrtgrunta«, ki imata vsak približno 8 oralov. Prav tako je skoško zemljišče že bilo razdeljeno v začetku 19. stoletja in mogoče, da sega ta razdelitev celo nazaj v ono dobo, ko so Srbi zemljišča prodajali.